

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 22. septembra 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná politika v oblasti azylu a prisťahovalectva – Smernica 2011/95/EÚ – Normy pre priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou – Odňatie postavenia – Smernica 2013/32/EÚ – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Ohrozenie národnej bezpečnosti – Stanovisko špecializovaného orgánu – Prístup k spisu“

Vo veci C-159/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) z 27. januára 2021 a doručený Súdnemu dvoru 11. marca 2021, ktorý súvisí s konaním:

GM

proti

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

Alkotmányvédelmi Hivatal,

Terrorelhárítási Központ,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev, podpredseda Súdneho dvora L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia I. Ziemele, P. G. Xuereb a A. Kumin,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– GM, v zastúpení: B. Pohárnok, ügyvéd,

* Jazyk konania: maďarčina.

- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, R. Kissné Berta a M. M. Tátrai, splnomocnení zástupcovia,
  - česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
  - holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a A. Hanje, splnomocnené zástupkyne,
  - Európska komisia, v zastúpení: A. Azéma, L. Grønfeldt a A. Tokár, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 28. apríla 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 14 a 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9), článkov 4, 10, 11, 12, 23 a 45 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60) a článkov 41 a 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania o odvolaní, ktoré podal GM, štátny príslušník tretej krajiny, proti rozhodnutiu Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Národné riaditeľstvo cudzineckej polície Maďarsko, ďalej len „generálne riaditeľstvo“), ktorým mu bolo odňaté postavenie utečenca a zamietnuté priznanie postavenia doplnkovej ochrany.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2011/95

- 3 Článok 2 písm. d) a f) smernice 2011/95 znie takto:

„Na účely tejto smernice platia tieto vymedzenia pojmov:

...

- d) ‚utečenec‘ je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý kvôli oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny, alebo osoba bez

štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, alebo ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť a na ktorú sa neuplatňuje článok 12;

...

f) „osoba oprávnená na doplnkovú ochranu“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva, ktorá nie je oprávnená ako utečenec, ale vzhľadom ku ktorej boli preukázané podstatné dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba by v prípade, keď by bola vrátená do svojej krajiny pôvodu alebo v prípade osoby bez štátneho občianstva do krajiny svojho doterajšieho pobytu, čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia, ako je definované v článku 15, a na ktorú sa neuplatňuje článok 17 ods. 1 a 2 a ktorá nemôže prijať alebo v dôsledku takéhoto rizika odmieta ochranu tejto krajiny“.

4 Článok 12 smernice definuje prípady vylúčenia z postavenia utečenca.

5 Článok 14 ods. 4 písm. a) tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť postavenie priznané utečencovi vládny, administratívnym, súdnym alebo kvázi súdnym orgánom, keď:

a) existujú primerané dôvody pre to, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný.“

6 Článok 17 ods. 1 písm. b) a d) tejto istej smernice uvádza:

„Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa:

...

b) že sa dopustili závažného trestného činu;

...

d) že predstavujú nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom sú prítomní.“

Smernica 2013/32

7 Odôvodnenia 16, 20, 34 a 49 smernice 2013/32 znejú takto:

„(16) Je nevyhnutné, aby rozhodnutia o všetkých žiadostiach o medzinárodnú ochranu boli prijímané na základe faktov a predovšetkým orgánmi, ktorých pracovníci majú primerané vedomosti alebo absolvovali potrebnú odbornú prípravu v oblasti medzinárodnej ochrany.

...

(20) Za riadne vymedzených okolností, keď je žiadosť pravdepodobne neopodstatnená alebo existujú závažné obavy o národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok, by členské štáty mali mať možnosť skrátiť konanie o posúdení žiadosti, najmä zavedením kratších, ale primeraných lehôt pre určité procesné úkony bez toho, aby tým bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia žiadosti a účinný prístup žiadateľa k základným zásadám a zárukám stanoveným v tejto smernici.

...

(34) Konania o posúdení potrieb medzinárodnej ochrany by mali byť také, aby príslušným orgánom umožňovali dôkladne posúdiť žiadosti o medzinárodnú ochranu.

...

(49) V súvislosti s odňatím postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou by mali členské štáty zabezpečiť, aby osoby, ktoré požívajú medzinárodnú ochranu, boli náležitým spôsobom informované o možnom prehodnotení ich postavenia a mali možnosť predložiť svoje stanovisko pred tým, ako orgány prijmú svoje odôvodnené rozhodnutie o odňatí ich postavenia.“

8 Článok 2 písm. f) tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

...

f) ‚rozhodujúci orgán‘ znamená akýkoľvek kvázi súdny alebo správny orgán v členskom štáte zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu s právomocou prijímať rozhodnutia v prvom stupni o takýchto prípadoch.“

9 Článok 4 ods. 1 až 3 uvedenej smernice znie takto:

„1. Členské štáty určia pre všetky konania rozhodujúci orgán, ktorý bude zodpovedný za náležité posúdenie žiadostí v súlade s touto smernicou. Členské štáty zabezpečia, aby mal tento orgán k dispozícii primerané prostriedky vrátane dostatočného počtu spôsobilých pracovníkov na vykonávanie svojich úloh v súlade s touto smernicou.

2. Členské štáty môžu stanoviť, že iný orgán, než orgán uvedený v odseku 1, je zodpovedný za:

a) konanie v prípadoch podľa nariadenia [Európskeho parlamentu a Rady] (EÚ) č. 604/2013 [z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31)] a

b) udelenie alebo zamietnutie povolenia vstupu v rámci konania stanoveného v článku 43 podľa podmienok stanovených v uvedenom článku a na základe odôvodneného stanoviska rozhodujúceho orgánu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby pracovníci rozhodujúceho orgánu uvedení v odseku 1 boli riadne vyškolení. Na tento účel členské štáty poskytujú príslušnú odbornú prípravu... Členské štáty takisto zohľadňujú príslušnú odbornú prípravu, ktorú zabezpečuje a rozvíja Európsky podporný úrad pre azyl (ďalej len ‚EASO‘). Osoby, ktoré vedú pohovory so žiadateľmi podľa tejto smernice, musia mať tiež všeobecné znalosti o problémoch, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na spôsobilosť žiadateľa zúčastniť sa na pohovore, ako napríklad známky toho, že žiadateľ mohol byť v minulosti mučený.“

10 Článok 10 ods. 2 a 3 tej istej smernice spresňuje:

„2. Pri posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu rozhodujúci orgán najprv určí, či žiadatelia spĺňajú podmienky na priznanie postavenia utečenca, a ak tomu tak nie je, určí, či sú žiadatelia oprávnení na doplnkovú ochranu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby rozhodujúci orgán prijal rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po primeranom posúdení. Na tento účel členské štáty zabezpečia:

...

d) aby pracovníci posudzujúci žiadosti a prijímajúci rozhodnutia mali v prípade potreby možnosť poradiť sa s odborníkmi o osobitných otázkach, ako sú otázky týkajúce sa zdravia, kultúrne otázky, otázky náboženstva, problematika detí alebo otázky rodovej rovnosti.“

11 Článok 11 ods. 2 smernice 2013/32 s názvom „Požiadavky na rozhodnutie rozhodujúceho orgánu“ znie takto:

„Členské štáty tiež zabezpečia, aby sa v prípade zamietnutia žiadosti, pokiaľ ide o postavenie utečenca a/alebo postavenie osoby s doplnkovou ochranou, v rozhodnutí písomne uviedli skutkové a právne dôvody a informácie o tom, ako možno napadnúť zamietavé rozhodnutie.

...“

12 V článku 12 smernice sa stanovuje niekoľko záruk pre žiadateľov.

13 Článok 23 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia právnemu zástupcovi alebo inému poradcovi, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo a ktorý pomáha žiadateľovi alebo ho zastupuje podľa ustanovení vnútroštátneho práva, prístup k informáciám v žiadateľovom spise, na základe ktorých je alebo bude prijaté rozhodnutie.

Členské štáty môžu urobiť výnimku v prípade, ak by sprístupnením informácií alebo zdrojov ohrozili národnú bezpečnosť, bezpečnosť organizácií alebo osôb, ktoré tieto informácie poskytli, alebo bezpečnosť osôb, ktorých sa tieto informácie týkajú, alebo ak by sa tým ohrozili záujmy na vyšetrovaní týkajúce sa posúdenia žiadostí o medzinárodnú ochranu príslušnými orgánmi členských štátov alebo medzinárodné vzťahy členských štátov. V týchto prípadoch členské štáty:

a) umožnia prístup k takýmto informáciám alebo zdrojom orgánom uvedeným v kapitole V a

b) stanovujú vo vnútroštátnom práve postupy, ktorými sa zaručí dodržiavanie práv žiadateľa na obhajobu.

V súvislosti s písmenom b) môžu členské štáty najmä umožniť prístup k takýmto informáciám alebo zdrojom právneho zástupcovi alebo inému poradcovi, ktorí podstúpili bezpečnostnú previerku, pokiaľ sú informácie dôležité pre posúdenie žiadosti alebo prijatie rozhodnutia o odňatí medzinárodnej ochrany.“

14 V článku 45 tej istej smernice sa uvádza:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, keď príslušný orgán posudzuje odňatie medzinárodnej ochrany štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti..., mala dotknutá osoba tieto záruky:

- a) je písomne informovaná o tom, že príslušný orgán opätovne posudzuje, či spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu, a o dôvodoch tohto opätovného posudzovania a
- b) má príležitosť v osobnom pohovore... predložiť dôvody, prečo by sa jej medzinárodná ochrana nemala odňať.

...

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa rozhodnutie príslušného orgánu o odňatí medzinárodnej ochrany vydalo písomne. V tomto rozhodnutí sa písomne uvedú skutkové a právne dôvody, ako aj informácie, ako napadnúť toto rozhodnutie.

4. Keď príslušný orgán prijme rozhodnutie o odňatí medzinárodnej ochrany, rovnako sa uplatňuje aj článok 20, článok 22, článok 23 ods. 1 a článok 29.

5. Odchylné od odsekov 1 až 4 tohto článku sa členské štáty môžu rozhodnúť, že medzinárodná ochrana zanikne zo zákona, ak sa osoba požívajúca medzinárodnú ochranu jednoznačne svojho uznania vzdala. Členský štát môže takisto stanoviť, že medzinárodná ochrana zaniká zo zákona, ak sa osoba požívajúca medzinárodnú ochranu stane štátnym príslušníkom uvedeného členského štátu.“

15 Článok 46 ods. 1 smernice 2013/32, ktorý sa nachádza v jej kapitole V s názvom „Konania o opravných prostriedkoch“, znie takto:

„Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia mali právo na účinný opravný prostriedok pred súdom proti:

- a) rozhodnutiu o ich žiadosti o medzinárodnú ochranu vrátane rozhodnutia:
  - i) považovať žiadosť za neopodstatnenú v súvislosti s postavením utečenca a/alebo postavením osoby s doplnkovou ochranou;

...

c) rozhodnutiu o odňatí medzinárodnej ochrany podľa článku 45.“

Maďarské právo

- 16 § 57 ods. 1 a 3 menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (zákon č. LXXX z roku 2007 o práve na azyl) stanovuje:

„1. V konaniach upravených týmto zákonom vydá špecializovaný orgán stanovisko týkajúce sa technických otázok, ktorých posúdenie patrí do jeho pôsobnosti.

...

3. Orgán príslušný v azylových veciach sa nemôže odkloniť od stanoviska špecializovaného orgánu, ak rozhodnutie o tom, čo je v ňom uvedené, nepatrí do jeho pôsobnosti.

...“

- 17 § 11 a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (zákon č. CLV z roku 2009 o ochrane utajovaných skutočností) stanovuje:

„1. Dotknutá osoba je oprávnená získať prístup k svojim osobným údajom, ktoré predstavujú národné utajované skutočnosti, na základe povolenia na prístup udeleného orgánom oprávneným rozhodovať o utajení bez toho, aby musela podstúpiť bezpečnostnú previerku osoby. Dotknutá osoba musí pred získaním prístupu k národným utajovaným skutočnostiam vyhotoviť písomné vyhlásenie o dôvernosti a dodržať predpisy týkajúce sa ochrany národných utajovaných skutočností.

2. Na žiadosť dotknutej osoby orgán oprávnený rozhodovať o utajení v lehote 15 dní rozhodne, či udelí povolenie na prístup. Orgán oprávnený rozhodovať o utajení neudelí povolenie na prístup, ak prístup k týmto skutočnostiam poškodzuje verejný záujem, na ktorom je založené utajenie. Orgán oprávnený rozhodovať o utajení musí odôvodniť neudelenie povolenia na prístup.

3. V prípade neudelenia povolenia na prístup môže dotknutá osoba napadnúť toto rozhodnutie žalobou v správnom súdnictve...“

- 18 § 12 ods. 1 tohto zákona stanovuje:

„Orgán zodpovedný za spracovanie utajovaných skutočností môže odmietnuť dotknutej osobe právo na prístup k jej osobným údajom, ak by bol výkonom tohto práva ohrozený verejný záujem, na ktorom je utajenie založené.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 19 V roku 2002 maďarský súd odsúdil GM na trest odňatia slobody za obchodovanie s omamnými látkami.
- 20 GM počas výkonu tohto trestu požiadal v roku 2005 v Maďarsku o azyl. Na základe tejto žiadosti mu bol udelený štatút „prijatej osoby“, o ktorý prišiel v roku 2010.
- 21 Po podaní novej žiadosti o azyl bolo GM priznané postavenie utečenca rozsudkom Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) z 29. júna 2012.

- 22 Rozhodnutím z 15. júla 2019 generálne riaditeľstvo odňalo GM postavenie utečenca a odmietlo mu priznať postavenie zodpovedajúce udeleniu doplnkovej ochrany, pričom v jeho prípade uplatnilo zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia. Toto rozhodnutie bolo prijaté na základe neodôvodneného stanoviska, ktoré vydali Alkotmányvédelmi Hivatal (Úrad na ochranu ústavy, Maďarsko) a Terrorelhárítási Központ (Ústredie boja proti terorizmu, Maďarsko) (ďalej spolu len „špecializované orgány“), v ktorom tieto dva orgány dospeli k záveru, že pobyt GM ohrozuje národnú bezpečnosť.
- 23 GM podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 24 Tento súd má predovšetkým pochybnosti o zlučiteľnosti maďarskej právnej úpravy prístupu k utajovaným skutočnostiam s článkom 23 smernice 2013/32 a s rôznymi ustanoveniami Charty.
- 25 Uvedený súd pripomína, že z judikatúry Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) vyplýva, že v situácii, o akú ide vo veci samej, sú procesné práva dotknutej osoby zaručené právomocou príslušného súdu oboznámiť sa na účely posúdenia zákonnosti rozhodnutia týkajúceho sa medzinárodnej ochrany s dôvernými informáciami, na ktorých je založené stanovisko špecializovaných orgánov.
- 26 Dotknutá osoba ani jej zástupca však podľa maďarského práva nemajú konkrétnu možnosť vyjadriť sa k neodôvodnenému stanovisku týchto orgánov. Hoci je pravda, že majú právo podať žiadosť o prístup k dôverným informáciám týkajúcim sa tejto osoby, aj tak nemôžu v správnom alebo súdnom konaní použiť dôverné informácie, ku ktorým by im prípadne bol umožnený prístup.
- 27 Vnútroštátny súd sa ďalej pýta na to, či je s právom Únie zlučiteľné pravidlo maďarského práva, podľa ktorého sa generálne riaditeľstvo má opierať o neodôvodnené stanovisko špecializovaných orgánov bez toho, aby mohlo samo preskúmať uplatnenie doložky o vylúčení vo veci, ktorou sa zaoberá, takže svoje rozhodnutie môže odôvodniť len odkazom na toto neodôvodnené stanovisko. Tento súd sa totiž domnieva jednak, že tieto špecializované orgány nespĺňajú podmienky, ktoré smernica 2013/32 stanovuje na účely vykonania takéhoto preskúmania a prijatia takéhoto rozhodnutia, a jednak, že dotknutá vnútroštátna právna úprava môže brániť uplatneniu procesných záruk vyplývajúcich z práva Únie.
- 28 Nakoniec sa tento súd pýta, do akej miery je pri posudzovaní, či sa má po odňatí postavenia utečenca poskytnúť doplnková ochrana, možné zohľadniť odsúdenie za trestný čin, za ktorý bol trest vykonaný pred 16 rokmi, o ktorom orgány, ktoré priznali postavenie utečenca, mali vedomosť a nezohľadnili ho v čase, keď toto postavenie odmietli priznať.
- 29 Za týchto podmienok Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Majú sa článok 11 ods. 2, článok 12 ods. 1 *initio* a písm. d), článok 12 ods. 2, článok 23 ods. 1 najmä druhý pododsek *initio* a písm. b) a článok 45 ods. 1 a ods. 3 až 5 [smernice 2013/32] – so zreteľom na článok 47 Charty – vykladať v tom zmysle, že vyžadujú, aby v prípade, že je odôvodnené uplatnenie výnimky uvedenej v článku 23 ods. 1 smernice [2013/32] týkajúcej sa národnej bezpečnosti a ak zodpovedný orgán tvrdí, že sprístupnenie skutočností a údajov by ohrozilo národnú bezpečnosť, musí tak štátny orgán členského štátu, ktorý v oblasti medzinárodnej ochrany vydáva rozhodnutie o nepriznaní alebo odňatí postavenia z dôvodov týkajúcich sa národnej bezpečnosti, ako aj špecializované štátne orgány, ktoré konštatujú dôverný charakter informácií, dbať na to, aby sa žiadateľovi, utečencovi alebo cudzincovi

požívajúcemu doplnkovú ochranu, ako aj jeho právnomu zástupcovi, v každom prípade zaručilo právo na prístup aspoň k podstate dôverných alebo utajovaných skutočností alebo údajov, o ktoré sa opiera rozhodnutie založené na uvedených dôvodoch, ako aj právo použiť tieto skutočnosti alebo údaje v konaní o tomto rozhodnutí?

2. V prípade kladnej odpovede, čo presne sa má rozumieť pod ‚podstatou‘ dôverných dôvodov, na ktorých je založené uvedené rozhodnutie, pri uplatnení článku 23 ods. 1 – najmä druhý pododsek *initio* a písm. b) – smernice [2013/32] so zreteľom na články 41 a 47 Charty?
3. Majú sa článok 14 ods. 4 *initio* a písm. a) a článok 17 ods. 1 *initio* a písm. d) [smernice 2011/95], článok 45 ods. 1 *initio* a písm. a) a článok 45 ods. 3 a 4 [smernice 2013/32], ako aj odôvodnenie 49 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej k odňatiu alebo vylúčeniu postavenia utečenca alebo cudzinca požívajúceho doplnkovú ochranu dochádza na základe neodôvodneného rozhodnutia, ktoré je založené výlučne na automatickom odkaze na záväznú a nespochybniteľnú stanovisko špecializovaných štátnych orgánov, ktoré tiež nie je odôvodnené a konštatuje, že existuje nebezpečenstvo pre národnú bezpečnosť?
4. Majú sa odôvodnenia 20 a 34 a článok 4, článok 10 ods. 2 a 3 – najmä písm. d) – smernice [2013/32] a článok 14 ods. 4 *initio* a písm. a) a článok 17 ods. 1 *initio* a písm. d) smernice [2011/95] vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej špecializované štátne orgány vykonávajú preskúmanie dôvodov vylúčenia a vydávajú v tomto ohľade rozhodnutie o veci samej v konaní, ktoré nie je v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými ustanoveniami [smernice 2013/32] a [smernice 2011/95]?
5. Má sa článok 17 ods. 1 *initio* a písm. b) smernice [2011/95] vykladať v tom zmysle, že bráni vylúčeniu založenému na okolnosti alebo trestnom čine, ktorý bol známy už pred vydaním konečného rozhodnutia alebo rozsudku o priznaní postavenia utečenca, ale nebol použitý ako dôvod vylúčenia v súvislosti s priznaním postavenia utečenca ani v súvislosti s doplnkovou ochranou?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

- 30 Svojimi prvými dvoma otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 11 ods. 2, článok 12 ods. 1 a 2, článok 23 ods. 1 a článok 45 ods. 1 a 3 až 5 smernice 2013/32 v spojení s článkami 41 a 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak sa rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo o odňatí takejto ochrany zakladá na informáciách, ktorých sprístupnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť dotknutého členského štátu, dotknutá osoba alebo jej poradca môžu mať prístup k týmto informáciám len v prípade, že sa im udelí povolenie na tento účel, pričom sa nemôžu oboznámiť ani s podstatou dôvodov, na ktorých sa takéto rozhodnutia zakladajú, a v žiadnom prípade nemôžu informácie, ku ktorým mohli mať prístup, použiť na účely správneho alebo súdneho konania.

- 31 Na úvod treba najprv uviesť, že hoci vnútroštátny súd vo svojich prvých dvoch otázkach odkazuje na článok 11 ods. 2, článok 12 ods. 1 a 2 a článok 45 ods. 1, 3 a 5 smernice 2013/32, tieto ustanovenia nie sú priamo relevantné na zodpovedanie týchto otázok, keďže sa v podstate týkajú podmienok prístupu k informáciám v spise, ktoré sú vymedzené v článku 23 ods. 1 tejto smernice.
- 32 Po druhé článok 45 ods. 4 smernice 2013/32, uvedený v prvej otázke, sa naopak musí zohľadniť na účely odpovede na prvé dve otázky, keďže toto ustanovenie spresňuje, že článok 23 ods. 1 tejto smernice sa uplatňuje v konaniach o odňatí medzinárodnej ochrany v situácii, keď príslušný orgán už prijal rozhodnutie o odňatí tejto ochrany.
- 33 Z článku 45 ods. 4 uvedenej smernice teda vyplýva, že pravidlá stanovené v článku 23 ods. 1 smernice sa nevzťahujú len na konania o posúdení žiadosti o medzinárodnú ochranu, ale aj na konania o odňatí tejto ochrany.
- 34 Po tretie pokiaľ ide o článok 41 Charty, na ktorý vnútroštátny súd poukázal vo svojej druhej otázke, treba pripomenúť, že zo znenia uvedeného článku jasne vyplýva, že nie je určený členským štátom, ale výlučne inštitúciám, orgánom a úradom Európskej únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. novembra 2020, Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 a C-226/19, EU:C:2020:951, bod 33, ako aj citovanú judikatúru).
- 35 Článok 41 Charty však odráža všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá sa má použiť na členské štáty uplatňujúce toto právo (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. novembra 2020, Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 a C-226/19, EU:C:2020:951, bod 34, ako aj citovanú judikatúru).
- 36 Túto zásadu preto treba zohľadniť s cieľom spresniť povinnosti, ktoré majú členské štáty pri vykonávaní článku 23 ods. 1 uvedenej smernice.
- 37 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v článku 23 ods. 1 prvom pododseku smernice 2013/32 sa stanovuje, že členské štáty zabezpečia právnomu zástupcovi alebo inému poradcovi, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo a ktorý pomáha dotknutej osobe pri uplatňovaní tohto práva alebo ju zastupuje podľa ustanovení vnútroštátneho práva, prístup k informáciám v spise tejto osoby, na základe ktorých je alebo bude prijaté rozhodnutie.
- 38 Článok 23 ods. 1 druhý pododsek tejto smernice však umožňuje členským štátom odchyliť sa od tohto pravidla, ak by sprístupnením informácií alebo ich zdrojov ohrozili najmä národnú bezpečnosť alebo bezpečnosť týchto zdrojov.
- 39 V takomto prípade musia členské štáty jednak v súlade s článkom 23 ods. 1 druhým pododsekom písm. a) uvedenej smernice umožniť prístup k takýmto informáciám alebo zdrojom súdom príslušným rozhodovať o zákonnosti rozhodnutia o medzinárodnej ochrane a jednak podľa článku 23 ods. 1 druhého pododseku písm. b) tej istej smernice zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve postupy, ktorými sa zaručí dodržiavanie práva dotknutej osoby na obhajobu.
- 40 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 44 a 45 svojich návrhov, prvé dve otázky sa netýkajú právomocí zverených príslušným súdom, ale dodržiavania práva na obhajobu dotknutej osoby, a týkajú sa teda len výkladu povinnosti uvedenej v článku 23 ods. 1 druhom pododseku písm. b) smernice 2013/32.

- 41 V tejto súvislosti treba uviesť, že rozsah tejto povinnosti je spresnený v článku 23 ods. 1 treťom pododseku tejto smernice, podľa ktorého môžu členské štáty v súvislosti s článkom 23 ods. 1 druhým pododsekem písm. b) tejto smernice najmä umožniť prístup k informáciám uvedeným v spise alebo ich zdrojom, ktorých sprístupnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť, poradcovi dotknutej osoby, ktorý podstúpil bezpečnostnú previerku, pokiaľ sú dané informácie alebo zdroje relevantné na posúdenie žiadosti alebo prijatie rozhodnutia o odňatí medzinárodnej ochrany.
- 42 Zo znenia článku 23 ods. 1 tretieho pododseku, a predovšetkým z použitia výrazu „najmä“ však zjavne vyplýva, že zavedenie postupu uvedeného v tomto ustanovení nie je jedinou možnosťou, ktorú majú členské štáty na dosiahnutie súladu s článkom 23 ods. 1 druhým pododsekem písm. b) smernice 2013/32, a že preto nie sú povinné takýto postup zaviesť.
- 43 Keďže smernica 2013/32 nespresňuje, akým spôsobom majú členské štáty zabezpečiť dodržiavanie práv dotknutej osoby na obhajobu v prípade, keď je jej prístup k dokumentom v spise obmedzený uplatnením článku 23 ods. 1 druhého pododseku tejto smernice, konkrétne podmienky postupov zavedených na tento účel spadajú na základe zásady procesnej autonómie členských štátov do právneho systému každého členského štátu, avšak pod podmienkou, že nie sú menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú podobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie), a že prakticky neznemožňujú alebo nadmerne nesažujú výkon práv, ktoré priznáva právo Únie (zásada efektivity) [pozri analogicky rozsudky zo 4. júna 2020, C. F. (Daňová kontrola), C-430/19, EU:C:2020:429, bod 34, ako aj z 9. septembra 2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Zamietnutie následnej žiadosti – Lehota na podanie opravného prostriedku), C-651/19, EU:C:2020:681, bod 34 a citovanú judikatúru].
- 44 Treba tiež pripomenúť, že členské štáty sú pri vykonávaní práva Únie povinné zabezpečiť dodržiavanie tak požiadaviek vyplývajúcich z práva na riadnu správu vecí verejných, ako bolo uvedené v bode 35 tohto rozsudku, ako aj z práva na účinný prostriedok nápravy zakotveného v článku 47 prvom odseku Charty (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. decembra 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, bod 34, a zo 14. mája 2020, Agrobet CZ, C-446/18, EU:C:2020:369, bod 43), ktoré vyžadujú, aby sa počas správneho postupu a prípadného súdneho konania dodržiavali práva dotknutej osoby na obhajobu [pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. novembra 2014, Mukarubega, C-166/13, EU:C:2014:2336, bod 45, a z 11. marca 2020, SF (Európsky zatykač – Záruka vrátenia do vykonávajúceho štátu), C-314/18, EU:C:2020:191, bod 58].
- 45 V tejto súvislosti, pokiaľ ide po prvé o správne konanie, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že dodržiavanie práva na obhajobu znamená, že adresátovi rozhodnutia, ktoré významnou mierou ovplyvňuje jeho záujmy, musia správne orgány členských štátov pri prijímaní opatrení patriacich do pôsobnosti práva Únie umožniť, aby mohol účinne vyjadriť svoje stanovisko ku skutočnostiam, z ktorých správny orgán zamýšľa vychádzať (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. októbra 2019, Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, bod 39, a z 3. júna 2021, Jumbocarry Trading, C-39/20, EU:C:2021:435, bod 31).
- 46 Účelom tejto požiadavky je v kontexte konania týkajúceho sa medzinárodnej ochrany najmä umožniť rozhodujúcemu orgánu vykonať plne informované individuálne posúdenie všetkých relevantných skutočností a okolností, čo vyžaduje, aby adresát rozhodnutia mohol opraviť chybu alebo uviesť také skutočnosti týkajúce sa jej osobného stavu, ktoré môžu ovplyvniť prijatie alebo neprijatie rozhodnutia alebo jeho obsah (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. februára 2017, M, C-560/14, EU:C:2017:101, body 32 a 37, ako aj z 26. júla 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, bod 35).

- 47 Keďže táto požiadavka nevyhnutne predpokladá, že adresát má – v prípade potreby prostredníctvom poradcu – k dispozícii konkrétnu možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami, na ktorých chce správny orgán založiť svoje rozhodnutie, právo na prístup ku všetkým skutočnostiam uvedeným v spise počas správneho konania je tak dôsledkom zásady rešpektovania práva na obhajobu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. októbra 2019, *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, body 51 až 53 a citovanú judikatúru).
- 48 V druhom rade, pokiaľ ide o súdne konanie, rešpektovanie práv na obhajobu, ktoré sa vyžaduje okrem iného v rámci konaní o žalobách podaných v oblasti medzinárodnej ochrany (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, bod 32), znamená, že žalobcovi sa umožní prístup nielen k dôvodom rozhodnutia, ktoré bolo vo vzťahu k nemu prijaté, ale aj ku všetkým skutočnostiam v spise, z ktorých správny orgán vychádzal, aby sa k týmto skutočnostiam mohol účinne vyjadriť (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. júna 2013, *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 53, a z 13. septembra 2018, *UBS Europe a i.*, C-358/16, EU:C:2018:715, bod 61, ako aj citovanú judikatúru).
- 49 Okrem toho zo zásady kontradiktórnosti, ktorá je súčasťou práv na obhajobu uvedených v článku 47 Charty, vyplýva, že účastníci konania musia mať právo oboznámiť sa so všetkými dôkazmi alebo vyjadreniami predloženými pred súdom, aby mohli jeho rozhodnutie ovplyvniť alebo sa k týmto dôkazom vyjadriť (rozsudok zo 4. júna 2013, *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 55 a citovaná judikatúra), čo si vyžaduje, aby osoba dotknutá rozhodnutím o medzinárodnej ochrane mala možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami uvedenými v spise, ktorý má k dispozícii súd rozhodujúci o žalobe podanej proti tomuto rozhodnutiu.
- 50 Vzhľadom na to, že povinnosť stanovená v článku 23 ods. 1 druhom pododseku písm. b) smernice 2013/32 sa má uplatňovať len vtedy, ak bolo právo dotknutej osoby na prístup k spisu obmedzené z jedného z dôvodov uvedených v tomto ustanovení, je dôležité pripomenúť, že práva na obhajobu nie sú absolútnymi výsadami, a preto právo na prístup k spisu, ktoré je nevyhnutnou súčasťou týchto práv, môže byť obmedzené na základe vyvažovania práva na riadnu správu vecí verejných a práva na účinný prostriedok nápravy dotknutej osoby na jednej strane a záujmov uvedených na odôvodnenie nesprístupnenia časti spisu tejto osobe, najmä ak sa tieto záujmy týkajú národnej bezpečnosti, na strane druhej (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júna 2013, *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, body 54, 57 a 64, ako aj citovanú judikatúru).
- 51 Toto vyvažovanie však vzhľadom na nevyhnutnú potrebu dodržiavať článok 47 Charty nemôže viesť k tomu, že právo dotknutej osoby na obhajobu bude zbavené akejkoľvek účinnosti a že právo podať opravný prostriedok, stanovené v článku 45 ods. 3 smernice 2013/32, bude zbavené obsahu, najmä tým, že dotknutá osoba alebo prípadne jej poradca nebudú oboznámení ani s podstatou dôvodov, na ktorých je založené rozhodnutie prijaté voči tejto osobe (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júna 2013, *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 65).
- 52 Toto vyvažovanie však môže viesť k tomu, že niektoré skutočnosti uvedené v spise sa dotknutej osobe neoznámia, ak by ich sprístupnenie mohlo priamo a osobitne ohroziť národnú bezpečnosť dotknutého členského štátu, okrem iného v tom zmysle, že by mohlo ohroziť život, zdravie alebo slobodu osôb, alebo odhaliť konkrétne vyšetrovacie metódy, ktoré používajú orgány poverené špecializovanými úlohami v oblasti národnej bezpečnosti, a tým vážne narušiť splnenie budúcich úloh týchto orgánov, prípadne im úplne zabrániť (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júna 2013, *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 66).

- 53 Preto hoci článok 23 ods. 1 druhý pododsek smernice 2013/32 umožňuje členským štátom, najmä ak si to vyžaduje národná bezpečnosť, neposkytnúť dotknutej osobe priamy prístup k celému jej spisu, toto ustanovenie nemožno bez toho, aby bola porušená zásada efektívnosti, právo na dobrú správu vecí verejných a právo na účinný prostriedok nápravy, vykladať v tom zmysle, že umožňuje príslušným orgánom uviesť túto osobu do situácie, v ktorej by ani ona, ani jej poradca nemali možnosť, a to v prípade potreby v rámci osobitného konania, ktorého účelom je zachovanie národnej bezpečnosti, účinne sa oboznámiť s podstatou rozhodujúcich skutočností uvedených v tomto spise.
- 54 V tejto súvislosti treba na jednej strane konštatovať, že v prípade, keď bolo sprístupnenie informácií zo spisu obmedzené z dôvodov národnej bezpečnosti, nie je dostatočne zabezpečené rešpektovanie práv dotknutej osoby na obhajobu tým, že táto osoba má možnosť získať za určitých podmienok povolenie na prístup k týmto informáciám, ktoré je sprevádzané úplným zákazom použitia takto získaných informácií na účely správneho konania alebo prípadného súdneho konania.
- 55 Z požiadaviek vyplývajúcich zo zásady rešpektovania práv na obhajobu, pripomenutých v bodoch 45 až 49 tohto rozsudku totiž vyplýva, že účelom práva na prístup k informáciám obsiahnutým v spise je umožniť dotknutej osobe, v prípade potreby prostredníctvom poradcu, oboznámiť príslušné orgány alebo súdy s týmito informáciami zo svojho uhla pohľadu a s ich relevantnosťou pre rozhodnutie, ktoré sa má vydať alebo prijať.
- 56 Preto postup, ktorý dotknutej osobe alebo jej poradcovi poskytuje možnosť prístupu k týmto informáciám, pričom im zakazuje použiť tieto informácie na účely správneho konania alebo prípadného súdneho konania, nie je dostatočný na zachovanie práv tejto osoby na obhajobu, a nemožno ho teda považovať za postup, ktorý umožňuje členskému štátu splniť povinnosť stanovenú v článku 23 ods. 1 druhom pododseku písm. b) smernice 2013/32.
- 57 Na druhej strane, keďže z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a z pripomienok maďarskej vlády vyplýva, že právna úprava dotknutá vo veci samej vychádza z úvahy, že práva na obhajobu dotknutej osoby sú dostatočne zaručené možnosťou príslušného súdu mať prístup k spisu, je potrebné zdôrazniť, že toto právo nemôže nahradiť prístup dotknutej osoby alebo jej poradcu k informáciám uvedeným v tomto spise.
- 58 Okrem skutočnosti, že táto možnosť sa neuplatňuje počas správneho konania, rešpektovanie práva na obhajobu teda neznamená, že príslušný súd má všetky relevantné informácie na prijatie rozhodnutia, ale že dotknutá osoba môže, ak je to potrebné prostredníctvom poradcu, presadzovať svoje záujmy vyjadrením svojho stanoviska k týmto informáciám.
- 59 Tento úsudok je podporený aj skutočnosťou, že zo samotného znenia článku 23 ods. 1 druhého pododseku smernice 2013/32 vyplýva, že normotvorca Únie zastával názor, že prístup príslušných súdov k informáciám uvedeným v spise a zavedenie postupov, ktoré zabezpečujú rešpektovanie práva dotknutej osoby na obhajobu predstavujú dve samostatné a kumulatívne požiadavky.
- 60 Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti treba na prvé dve otázky odpovedať tak, že článok 23 ods. 1 v spojení s článkom 45 ods. 4 tejto smernice a pri zohľadnení všeobecnej zásady práva Únie týkajúcej sa riadnej správy vecí verejných a článku 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak sa rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo o odňatí takejto ochrany zakladá na informáciách, ktorých

sprístupnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť dotknutého členského štátu, dotknutá osoba alebo jej poradca môžu mať prístup k týmto informáciám len v prípade, že sa im udelí povolenie na tento účel, pričom sa nemôžu oboznámiť ani s podstatou dôvodov, na ktorých sa takéto rozhodnutia zakladajú, a v žiadnom prípade nemôžu informácie, ku ktorým mohli mať prístup, použiť na účely správneho alebo súdneho konania.

O tretej a štvrtej otázke

- 61 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba posudzovať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 14 ods. 4 písm. a) a článok 17 ods. 1 písm. d) smernice 2011/95, ako aj článok 4, článok 10 ods. 2 a článok 45 ods. 1, 3 a 4 smernice 2013/32 majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej je v prípade, že orgány poverené špecializovanými úlohami týkajúcimi sa národnej bezpečnosti v neodôvodnenom stanovisku konštatovali, že osoba predstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť, rozhodujúci orgán systematicky povinný na základe tohto stanoviska zamietnuť poskytnutie doplnkovej ochrany tejto osobe alebo odňať jej medzinárodnú ochranu, ktorá jej bola predtým poskytnutá.
- 62 V prvom rade je potrebné uviesť, že smernica 2013/32 stanovuje, že členské štáty majú zveriť osobitnú úlohu „rozhodujúcemu orgánu“, ktorý je v článku 2 písm. f) tejto smernice definovaný ako akýkoľvek kvázi súdny alebo správny orgán členského štátu zodpovedný za posudzovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu a príslušný rozhodovať v prvom stupni o týchto žiadostiach.
- 63 V článku 4 ods. 1 prvej vete uvedenej smernice sa stanovuje, že členské štáty určia pre všetky konania rozhodujúci orgán, ktorý bude zodpovedný za náležité posúdenie žiadostí v súlade s touto smernicou.
- 64 Okrem toho z článku 45 smernice 2013/32 vyplýva, že rozhodovanie o odňatí medzinárodnej ochrany je v kompetencii rozhodujúceho orgánu.
- 65 V odôvodnení 16 tejto smernice sa v tejto súvislosti uvádza, že je nevyhnutné, aby rozhodnutia o všetkých žiadostiach o medzinárodnú ochranu boli prijímané na základe faktov a predovšetkým orgánmi, ktorých pracovníci majú primerané vedomosti alebo absolvovali potrebnú odbornú prípravu v oblasti medzinárodnej ochrany.
- 66 Na tento účel sa v článku 4 ods. 1 druhej vete uvedenej smernice vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili, že rozhodujúci orgán bude mať k dispozícii primerané prostriedky vrátane dostatočného počtu spôsobilých pracovníkov na vykonávanie svojich úloh v súlade s touto smernicou. Článok 4 ods. 3 túto povinnosť konkretizuje tým, že podrobnejšie stanovuje povinnosti týkajúce sa odbornej prípravy a znalostí týchto pracovníkov.
- 67 Normotvorca Únie tak chcel zaručiť, že posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu správnym alebo kvázi súdnym orgánom vybaveným osobitnými prostriedkami a v tejto oblasti kvalifikovaným personálom bude kľúčovou fázou spoločných postupov zavedených touto smernicou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2020, Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, bod 61), pričom ten istý orgán bude príslušný aj rozhodnúť, že treba medzinárodnú ochranu odňať.

- 68 Hoci je pravda, že článok 4 ods. 2 smernice 2013/32 členským štátom umožňuje stanoviť, že iný orgán ako rozhodujúci orgán môže byť poverený určitými obmedzene vymedzenými úlohami v oblasti medzinárodnej ochrany, treba poznamenať, že tieto úlohy sa nemôžu vzťahovať na posudzovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu alebo odňatie takejto ochrany, ktoré tak musia byť nevyhnutne pridelené rozhodujúcemu orgánu.
- 69 Okrem toho sa v článku 10 ods. 2 a 3 smernice 2013/32 výslovne uvádza, že konanie o posúdení žiadosti o medzinárodnú ochranu musí viesť rozhodujúci orgán a po náležitom preskúmaní sa završí tým, že tento orgán vydá rozhodnutie.
- 70 Pokiaľ ide konkrétne o zohľadnenie možného ohrozenia národnej bezpečnosti, treba uviesť, že článok 14 ods. 4 písm. a) smernice 2011/95 umožňuje členským štátom odňať postavenie udelené utečencovi, ak existujú primerané dôvody na to, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný.
- 71 Článok 17 ods. 1 písm. d) smernice stanovuje, že štátny príslušník tretej krajiny je vylúčený z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa, že predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný.
- 72 Uplatnenie každého z týchto ustanovení predpokladá, že príslušný orgán v každom individuálnom prípade posúdi konkrétne skutkové okolnosti, ktoré sú mu známe na účely zistenia, či existujú vážnejšie dôvody domnievať sa, že sa na skutky, ktorých sa dopustila dotknutá osoba, ktorá inak spĺňa kritériá na priznanie požadovaného postavenia, vzťahuje tento dôvod vylúčenia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 31. januára 2017, Lounani, C-573/14, EU:C:2017:71, bod 72, a z 13. septembra 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, bod 55).
- 73 Toto posúdenie je neoddeliteľnou súčasťou konania o medzinárodnej ochrane, ktoré sa musí uskutočniť podľa smerníc 2011/95 a 2013/32 a ktoré sa na rozdiel od toho, čo tvrdí maďarská vláda, nemôže obmedziť na posúdenie, či dotknutá osoba potrebuje medzinárodnú ochranu.
- 74 Z vymedzenia pojmov „utečenec“ a „osoba oprávnená na doplnkovú ochranu“ uvedených v článku 2 písm. d) a f) smernice 2011/95 teda vyplýva, že tieto pojmy sa vzťahujú na osobu, ktorá nielenže potrebuje medzinárodnú ochranu, ale ktorá zároveň nespadá do pôsobnosti vylučujúcich ustanovení stanovených v tejto smernici.
- 75 Prislúcha teda jedine rozhodujúcemu orgánu, aby pod súdnym dohľadom vykonal posúdenie všetkých relevantných skutočností a okolností vrátane tých, ktoré sa týkajú uplatňovania článkov 14 a 17 smernice 2011/95, a na záver tohto posúdenia vydal svoje rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, body 40 a 41).
- 76 V druhom rade je dôležité zdôrazniť, že podľa článku 11 ods. 2 smernice 2013/32 v prípade zamietnutia žiadosti o priznanie postavenia utečenca a/alebo doplnkovej ochrany musí rozhodujúci orgán v rozhodnutí uviesť skutkové a právne dôvody tohto rozhodnutia.
- 77 Podobne článok 45 ods. 3 uvedenej smernice stanovuje, že v rozhodnutí príslušného orgánu o odňatí medzinárodnej ochrany sa uvedú skutkové a právne dôvody, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá.
- 78 V takýchto prípadoch sa preto v rozhodnutí musia uviesť dôvody, ktoré viedli príslušný orgán k prijatiu rozhodnutia.

- 79 Z predchádzajúcich úvah týkajúcich sa úlohy rozhodujúceho orgánu, ako aj povinnosti odôvodnenia tohto orgánu vyplýva, že tento orgán sa nemôže platne obmedziť na to, že vykoná rozhodnutie prijaté iným orgánom, ktoré je preň záväzné na základe vnútroštátnej právnej úpravy, a len na tomto základe prijme rozhodnutie o vylúčení poskytnutia doplnkovej ochrany alebo o odňatí predtým poskytnutej medzinárodnej ochrany.
- 80 Naopak, rozhodujúci orgán musí mať k dispozícii všetky relevantné informácie a na ich základe vykonať vlastné posúdenie skutočností a okolností s cieľom určiť význam svojho rozhodnutia a uviesť jeho úplné odôvodnenie.
- 81 Okrem toho z článku 14 ods. 4 písm. a) smernice 2011/95 vyplýva, že tento orgán musí mať mieru voľnej úvahy pri rozhodovaní o tom, či úvahy týkajúce sa národnej bezpečnosti dotknutého členského štátu majú alebo nemajú viesť k odňatiu postavenia utečenca, čo vylučuje, aby z konštatovania existencie ohrozenia tejto bezpečnosti automaticky vyplývalo takéto odňatie.
- 82 Uvedené zistenia samozrejme nevyklúčujú možnosť, že niektoré informácie, ktoré príslušný orgán použije na vykonanie svojho posúdenia, môžu poskytnúť orgány poverené špecializovanými úlohami týkajúcimi sa národnej bezpečnosti, a to z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť rozhodujúceho orgánu. Okrem toho môžu niektoré z týchto informácií v prípade potreby podliehať dôvernému režimu v rámci stanovenom v článku 23 ods. 1 smernice 2013/32.
- 83 Rozsah týchto informácií a ich význam pre rozhodnutie, ktoré sa má vydať, však musí vzhľadom na osobitné úlohy rozhodujúceho orgánu posúdiť tento orgán slobodne, a preto nemožno od neho požadovať, aby sa spoliehal na neodôvodnené stanovisko vydané orgánmi poverenými špecializovanými úlohami týkajúcimi sa národnej bezpečnosti na základe posúdenia, ktorého skutkový základ mu nebol oznámený.
- 84 Pokiaľ maďarská vláda tvrdí, že úloha zverená takýmto orgánom patrí výlučne do právomoci členských štátov na základe článkov 72 a 73 ZFEÚ, treba tiež zdôrazniť, že tieto ustanovenia nemožno vykladať tak, že priznáva členským štátom právomoc neuplatňovať ustanovenia práva Únie, len odvolaním sa na povinnosti, ktoré im prislúchajú v rámci udržiavania verejného poriadku a ochrany vnútornej bezpečnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. júla 2020, Stadt Frankfurt am Main, C-18/19, EU:C:2020:511, bod 29 a citovanú judikatúru).
- 85 Táto vláda sa však v tejto súvislosti obmedzila na všeobecné pripomienky bez toho, aby preukázala, že špecifická situácia v Maďarsku by v určitých prípadoch odôvodňovala obmedzenie úlohy, ktorá je zverená rozhodujúcim orgánom.
- 86 Na tretiu a štvrtú otázku je teda potrebné odpovedať tak, že článok 4 ods. 1 a 2, článok 10 ods. 2 a 3, článok 11 ods. 2, ako aj článok 45 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 14 ods. 4 písm. a) a článkom 17 ods. 1 písm. d) smernice 2011/95 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej je v prípade, že orgány poverené špecializovanými úlohami týkajúcimi sa národnej bezpečnosti v neodôvodnenom stanovisku konštatovali, že osoba predstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť, rozhodujúci orgán systematicky povinný na základe tohto stanoviska vylúčiť poskytnutie doplnkovej ochrany tejto osobe alebo odňať jej medzinárodnú ochranu, ktorá jej bola predtým poskytnutá.

O piatej otázke

- 87 Svojou piatou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby bol žiadateľ podľa tohto ustanovenia vylúčený z poskytnutia doplnkovej ochrany na základe príslušným orgánom už známeho odsúdenia za trestný čin, ak tieto orgány priznali tomuto žiadateľovi v predchádzajúcom konaní postavenie utečenca, ktoré mu bolo neskôr odňaté.
- 88 V článku 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95 sa stanovuje, že štátny príslušník tretej krajiny je vylúčený z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa, že spáchal závažný trestný čin.
- 89 Teda keďže dôvod vylúčenia z doplnkovej ochrany stanovený v tomto ustanovení sa všeobecnejšie týka závažného trestného činu, nie je obmedzený ani geograficky, ani časovo, ani pokiaľ ide o povahu predmetných trestných činov [rozsudky z 13. septembra 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, bod 47, a z 2. apríla 2020, Komisia/Poľsko, Maďarsko a Česká republika (Dočasný mechanizmus premiestnenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu), C-715/17, C-718/17 a C-719/17, EU:C:2020:257, bod 155].
- 90 Článok 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95 preto nijakým spôsobom nestanovuje, že závažný trestný čin, na ktorý odkazuje, musí byť spáchaný v nedávnom období alebo že v prípade, ak žiadateľ začal niekoľko po sebe nasledujúcich konaní o medzinárodnej ochrane, závažný trestný čin, ktorý sa v prvom konaní nepovažoval za dôvod na uplatnenie vylučujúcej doložky, by sa už následne nemohol zohľadniť. Naopak, použitie výrazu „je vylúčený“ v tomto ustanovení znamená, že rozhodujúci orgán nemá priestor na voľnú úvahu, keď zistí, že dotknutá osoba spáchala závažný trestný čin.
- 91 Ani z iných ustanovení smerníc 2011/95 alebo 2013/32 nevyplýva, že by rozhodujúci orgán bol v budúcnosti po odňatí postavenia utečenca viazaný posúdeniami vykonanými v súvislosti s uplatnením ustanovenia o vylúčení počas konania, ktoré viedlo k priznaniu tohto postavenia.
- 92 Príslušný orgán dotknutého členského štátu sa však môže odvolávať na dôvod vylúčenia stanovený v článku 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95, ktorý sa týka situácie, v ktorej žiadateľ o medzinárodnú ochranu spáchal závažný trestný čin, až potom, ako na základe individuálneho posúdenia posúdi jemu známe konkrétne skutočnosti, aby zistil, či existujú vážne dôvody domnievať sa, že skutky, ktorých sa dopustila dotknutá osoba, ktorá inak spĺňa kritériá na získanie požadovaného statusu, spadajú pod tento dôvod vylúčenia, pričom posúdenie závažnosti dotknutého trestného činu vyžaduje úplné preskúmanie všetkých okolností dotknutého jednotlivého prípadu [rozsudok z 2. apríla 2020, Komisia/Poľsko, Maďarsko a Česká republika (Dočasný mechanizmus premiestnenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu), C-715/17, C-718/17 a C-719/17, EU:C:2020:257, bod 154].
- 93 Na piatu otázku treba teda odpovedať tak, že článok 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby bol žiadateľ podľa tohto ustanovenia vylúčený z poskytnutia doplnkovej ochrany na základe príslušným orgánom už známeho odsúdenia za trestný čin, ak tieto orgány priznali tomuto žiadateľovi v predchádzajúcom konaní postavenie utečenca, ktoré mu bolo neskôr odňaté.

O trovách

- 94 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Článok 23 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany v spojení s článkom 45 ods. 4 tejto smernice a pri zohľadnení všeobecnej zásady práva Únie týkajúcej sa riadnej správy vecí verejných a článku 47 Charty základných práv Európskej únie

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak sa rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo o odňatí takejto ochrany zakladá na informáciách, ktorých sprístupnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť dotknutého členského štátu, dotknutá osoba alebo jej poradca môžu mať prístup k týmto informáciám len v prípade, že sa im udelí povolenie na tento účel, pričom sa nemôžu oboznámiť ani s podstatou dôvodov, na ktorých sa takéto rozhodnutia zakladajú, a v žiadnom prípade nemôžu informácie, ku ktorým mohli mať prístup, použiť na účely správneho alebo súdneho konania.

2. Článok 4 ods. 1 a 2, článok 10 ods. 2 a 3, článok 11 ods. 2, ako aj článok 45 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 14 ods. 4 písm. a) a článkom 17 ods. 1 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej je v prípade, že orgány poverené špecializovanými úlohami týkajúcimi sa národnej bezpečnosti v neodôvodnenom stanovisku konštatovali, že osoba predstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť, rozhodujúci orgán systematicky povinný na základe tohto stanoviska vylúčiť poskytnutie doplnkovej ochrany tejto osobe alebo odňať jej medzinárodnú ochranu, ktorá jej bola predtým poskytnutá.

3. Článok 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95

sa má vykladať v tom zmysle, že:

nebráni tomu, aby bol žiadateľ podľa tohto ustanovenia vylúčený z poskytnutia doplnkovej ochrany na základe príslušným orgánom už známeho odsúdenia za trestný

čin, ak tieto orgány priznali tomuto žiadateľovi v predchádzajúcom konaní postavenie utečenca, ktoré mu bolo neskôr odňaté.

Podpisy